

Reiz dzīvoja vīrs, kurš nevarēja aizmigt, jo viņam bija ļoti jautri, viņš visu laiku smējās un stāstīja jokus. Viņa dzīvoklis vienmēr bija pilns ar cilvēkiem, tie nāca pie vīra gan tad, kad viņiem bija skumji, jo vīrs prata viņus sasmīdināt, gan tad, kad viņi bija ļoti priecīgi, jo vīrs prata viņu prieku padarīt vēl lielāku. Vīra virtuvē vienmēr kāds cepa picu un pankūkas, gatavoja salātus, vārīja tēju un ielēja vīnu. Vīra viesistabā vienmēr kāds spēlēja klavieres, zolīti un Ādamam bij septiņ' dēli, vīra tualetē vienmēr kāds čurāja, bet citreiz vēma, vīra guļamistabā vienmēr kāds mīlējās vai vismaz bučojās. Viesiem bija jautri, tāpēc visi vienmēr teica: «Jāaiziet šovakar pie vīra!» Viņa dzīvoklī vienmēr skanēja dziesmas un bija vasara pat tad, kad ārā izskatījās pēc ziemas. Tad, kad vieni ciemiņi aizgāja, citi jau klauvēja pie durvīm, un vīrs smejojot viņus ielaida, izdalīja visiem svilpītes, zvaniņus, papīra cepurītes, popkorna tūtas, un viņi skatījās komēdijas, bet pēc tam dejoja līnijdejas, kas patiesībā nebija līnijdejas, bet tikai tāds joks. Vīrs nemaz nenogura. Kad viesi viņam vaicāja: «Vai tu negribi gulēt?» — viņš atbildēja: «Dzīve ir pārāk īsa, lai to izniekotu miegam!» Tāpēc katru vakaru viņa dzīvoklī bija svētki, katru nakti pār viņa māju sprāga salūts.

Kaimiņiem vīrs nemaz nepatika, jo arī kaimiņi viņa dēļ nevarēja aizmigt. Katru nakti policija saņēma kaimiņu sūdzības. Tāpēc katru nakti policija brauca pie vīra, lai aizliegtu viņam svilpītes, zvaniņus, līnijdejas, dziesmas un salūtu. Vīrs katru nakti apsolīja, ka uzvedīsies klusāk, lai kaimiņi varētu gulēt, bet tad viņam uznāca smiekli, un viņš aizmirsā savu solījumu. Viņš vispār diezgan bieži mēdza aizmirst svarīgas lietas — darba sapulces, elektrības rēķinus, reiz viņš, ejot ārā, aizmirsā uzvilkt kurpes. Nevar jau to visu atcerēties, ja dzīve ir tik jautra!

Tad vienu dienu ciemiņi atnāca pie vīra durvīm, bet tās bija ciet. Viņi pamiņājās, pamiņājās un vilušies devās prom. Ciemiņi atnāca arī nākamajā dienā, bet durvis atkal bija ciet. Arī aiznākamajā un visās pārējās dienās neviens viņiem neatvēra. Ciemiņi skuma, kaimiņi priecājās, bet neviens no viņiem nezināja, kur ir palicis vīrs, kurš nevarēja aizmigt. Ar vīru nebija noticis nekas slikts. Viņš tikai visu bija aizmirsis, kad ejot garām kādai kafējnīcai, nejauši ieraudzīja skumjāko meiteni pilsētā. Protams, viņa tur strādāja par oficianti. Vīrs nopirka alu, apsēdās pie galdiņa un saprata, ka ir noguris tik ļoti, ka nevar aizmigt.

Reiz sešas peles miegu vilka mazajam bērniņam. Vilka, vilka, neatvilka. Varbūt kaķim ceļā gadījās vai sanitārajam dienestam, varbūt vienkārši pilsētas troksnis apnika, un viņas pārcēlās uz laukiem. Sēž tagad Parīzes un citu pilsētu bērni savās gultās, lielām acīm skatās griestos, skaita aitas kopā ar aizejošās nakts minūtēm. Dienas laikā viņi viens otram sūdzas: "Es esmu pārāk noguris, lai aizmigtu." "Vakaros nevaru atrast mieru." "Ceļos trijos." "Dzirdu katru troksni." "Visu nakti sēžu virtuvē, smēķēju, kaut ko domāju, gaidu rītu." "Vienīgais, ko es patiešām gribētu, ir normāli aizmigt un kārtīgi izgulēties."

Pilsēta ir bezmiega pilna, tāpēc man nekas cits neatliek, kā uzvilkt pidžamu, paņemt spilvenu un iet ārā meklēt kādu, kas varētu palīdzēt doties pie miera.

— Es nevaru aizmigt, vai tu varētu man nodziedāt šūpuļdziesmu? —
jautāju Parīzes naktsputniem.

Ulrika ir no Zviedrijas un steidzas uz ballīti, viņai ir pudele vīna un sarkanās lūpas.

— Padziedāt tev, te? Uz trepēm? Cik ilgi? Piecas minūtes? Nu labi.
Gregs ir no Īrijas, viņš sēž kafējnīcā pie galdiņa un izdomā dziesmu uz vietas.

— Vispār es esmu komponists, un man ir sacerēta šūpuļdziesma, tikai vārdu vēl nav. Izdomāt tagad uz vietas? Pagaidi mazliet, es uzrakstīšu un tad nodziedāšu.

Nordins ir tumsnējs puisis no Parīzes, kuram mazliet bail, jo liekas, ka mani nodomi nav tīri.

— Tu gribi, lai es eju lejā zem tilta? Dziesmu nodziedāt, tagad? Tu esi traka?
Brigita ir no Šveices un pēta kristālu dabu.

— Mana bērība bija kara laikā, mamma bija ļoti slima, tāpēc nekad man nedziedāja. Man pašai bērnu nav, un es zinu vienu rindiņu no šūpuļdziesmas.

Var, es dziedāšu vienkārši — la la la?

Sāra dzied ungāriski, lai gan jau ilgi dzīvo Londonā.

— Es tev nodziedāšu garu dziesmu par putniem, kas dodas mājup, es vienmēr dziedāju šo dziesmu savam dēlam pirms miega, bet tad viņš izauga un palūdza, lai es nekad vairs to nedaru, jo tā ir pārāk skumja.

Antona vecāki ir no Indonēzijas, viņš pasniedz filosofiju, un tajā naktī, kad viņš man dziedāja savu miega dziesmu, viņam nomira tēvs.

— Vecāki mani aizmidzināja, glaudot galvu, un es savus bērnus midzināju tieši tāpat, bet dziesmu es varu nodziedāt. Nav par klusu?

Edam no Holandes bankomāts nesen apēdis visas kartes, dziedot viņš smaida.

— Mums patiešām ir tikai viena šūpuļdziesma, un mēs parasti to nedziedam.
Žans Pols ir kopā ar meiteni, viņš piekrit dziedāt, bet meitene saka, ka grib iet prom.

— Žan Pol, Žan Pol, - viņa sauc, rāda dusmīgu seju, pagriežas un aiziet.
Puisis pieceļas, atvainojas un skrien viņai pakaļ.

Semam pieder veļas mazgātava, ir jau vēls, un viņš ir noguris, Havjers ir atbraucis uz Parīzi studēt, Stefānija un Magdalēna ir no Vācijas...

Dažādi cilvēki uz Parīzes tiltiem, ielās un parkos dzied man šūpuļdziesmas, pilsētas nomoda agresijai pretī liekot maigumu un mieru. Es klausos, dzirdēto nesu mājās, lieku zem spilvena un mēģinu aizmigt, jo ļoti gribas pamosties.

Lai izstāstītu šīs naktis kā pasakas.

Krista Burāne

Madárka, madárka,
Gácsogó madárka!

Vidd el a levelem,

Vidd el a levelem

Szép magyar hazámba

Ha leldik, ki küldte,

Mondjad, hogy az küld

Uinek bánatában,

Szive fájdalmában

Meghasad a szive.

Liptai Sára

Ulrika silfverstolpe Swedish

Vyssan Lull

Koka kittelen full

Det kommer tre vandringsmän på vägen

Vyssan Lull

Koka kittelen full

Det kommer tre vandringsmän på vägen.

Der Mond ist aufgegangen
die gold'nen Sterne prangen
am blauen Himmelszelt.

Der Wald steht still und schweigt
nur aus den Wäldern steigt
der weiße Nebel wunderbar.

Maria Theresia

Noedine

dodo

Fzit dodo colas mon ptit faïne
Fzit dodo t'anz du lolo
PzPz est en haut pzpzze le gatez
RzRz est en bas pzpzze le che
Fzit dodo t'anz du lolo -

AAP kindje slaap
AR buiten loopt een schaap
N schaap met witte voetjes
è drinkt z'n melk zo zoetjes
AAP kindje slaap
AR buiten loopt een schaap.

Zed Weijers.

Sleep my love till morn
let your thoughts drift silently
To the place where dreams are born
Do not stir
I'll be there
Rest in quiet slumber
Do not worry do not care
Sleep!

3/1/1917

Greg Catfren

la la la of la la la
la - la - la - la la - la
la

Brigitte Halsbe

Rimands Ceplis

Globālais nomads

(Pārdomas par Kristu Burāni un globalizāciju, proti, gandrīz eseja, kas salūzt divās daļās)

Gabriela Garsijas Markesa romānā “Mīlestība holeras laikos” ir epizode, kurā jaunizceptais doktors Urbīno apgalvo, ka Parīzē visi kļūstot zaļgani. Rādās, ka Kristai šis apstarojums ir gājis secen, jo Parīzē radītās fotogrāfijas viņas ādu ir padarījušas tikai caurspīdīgu kā parafīnu. To līdz šim nebiju ievērojis.

I lasot, i veļu mazgājot, i ēdot, i gaidot, i smaidot, i aizmigt nevarot, i citas tikpat pazīstamas nodarbes veicot, var notikt tikai divas lietas — dzīve vai arīdzan māksla. Pat tad ja tā īsti nav samanāma atšķirība. Tieši šajā neatšķirībā vienmēr esmu redzējis Kristas varēšanas un uzdrīkstēšanās spējas. Neatkarīgi no formāta — vai tas būtu dzejas vai prozas teksts, vai tā būtu fotogrāfija, Krista apliecina ikdienā reti pamanāmo esamības un mākslas notikšanu. Lai arī atsvešinātību kā mūsaiķu fenomenu var piedzīvot ne tikai lielā pilsētā, bet arī mazā lauku ciematīņā, mani Kristas iecere uzrunā dēļ tās realizācijā pamanāmās vēlmes diskutēt par globālo nomadu. Jo tad, kad cilvēks, nespējot mājās aizmigt, vazājas naktī apkārt pa Parīzes ielām, viņš meklē vai nu palīdzību, vai arī vēlas palīdzēt kādam citam. Fotogrāfijās Krista izmantojusi tēlus, kuri spiesti vai nolēmuši dzīvot ārpus savas nacionālās valsts. Piederības ideja, dzimšanas vieta, nacionāla valsts un valoda Kristas versijā ir tikai termini, kas mūsdienu praksē tiek valkāti līdzīgi kā drēbes. Neatkarīgi no nacionālās piederības mūsdienu cilvēks ir nolemts trimdai un nomadam.

Kristas fotogrāfijas var skatīt ne tikai iepriekš apsvērtajā nacionālajā vai intīmajā līmenī, bet arī daudz plašākā kontekstā. Kā nekā jau pirms agrīnajiem globalizācijas mēģinājumiem, ko mēdz datēt ar 1519.—1521.

gadu un pirmajiem veiksmīgajiem kuģojumiem apkārt pasaulei, pastāvēja nomadam pielīdzināma mākslas eksistences forma. Tie, kas radīja mākslu, galvenokārt ceļoja no vienas valsts uz citu, atsaucoties attiecīgo valstu valdnieku darba piedāvājumiem vai uzprasoties uz tādiem. Mūziķi, mākslinieki — tie, kuru aktivitātes nebija saistītas ar valodu kā izteiksmes līdzekli, — iemiesoja globalizētu mākslu, protams, sava laika ģeogrāfijas zināšanu un izpratnes ietvaros. Tikai pēc nacionālo revolūciju laikmeta, kad māksla un tās nesēji kļuva vairāk piesaistīti vietai un nacionālajai kopienai, varēja izveidoties priekšstats par mākslu kā nacionālo īpatnību izteicošu mediju. Faktiski tajā brīdī notika nozīmīgais pavērsiens mākslas statusā — no šaurai, aristokrātiskai un elitārai ļaužu kopai pieejamas parādības profesionālā māksla kļuva par vispārlietojamu mediju, kas strauji ieguva lielāku uzrunājamo auditoriju.

Kultūras potenciāli neierobežotā izplatība neizbēgami veicina tās bezgalīgu atjaunošanos un daudzveidošanos, respektīvi, homogenizācijas un hibridizācijas vietā tiek radīts aizvien neaptveramāks variāciju spektrs. Jo vairāk sadarbības un kontaktu globālā mērogā, jo spēcīgākas kļūst nacionālās un jo īpaši etniskās apziņas un piederības izpausmes un demonstrācijas mēģinājumi. Kultūra kļūst globāla un aizvien sarežģītākām kopienu formācijām sašķelta. Respektīvi, nav noliedzama tehnoloģiju ienestā laika kategorijas radikālā pārbīde, taču tīkla sabiedrības izvirzītās prasības iespējams apmierināt vien ar aizvien precīzākiem un inovatīvākiem (pat gramatiskās normas cieš no vajadzības kāpināt vairāk, labāk, ātrāk principu) risinājumiem. Globalizācija neparedz vienota modeļa, paradigmas nostiprināšanu, bet gan sadarbības un savstarpēju attieksmju attīstību.

Tā es izlasu Kristas “Pasakas par bezmiegu”.

Once upon a time six mice were hauling some sleep for a little baby. They hauled and they hauled, but they never got there. Maybe they ran into a cat along the way, or maybe they simply got tired of the city din and decided to move to the country. And now the children of Paris and other cities sit in their beds with their eyes wide open, staring at the ceiling, counting sheep and minutes of the passing night. When the day dawns they complain to each other, "I am too tired to sleep." "I can find no peace at night." "I get up at three." "I hear every little noise." "I spend all night in the kitchen, smoking, thinking, waiting for the morning." "The only thing I really want is to go to sleep and have a good rest."

The city is filled with insomnia, so all I can do is put on my pyjamas, take a pillow and go outside to look for someone who could help me go to sleep. "I can't sleep, could you sing me a lullaby?" I ask the Parisian nightowls. Ulrika is from Sweden and is hurrying to a party, she has a bottle of wine and red lips.

"Sing to you — here? On the steps? For how long? Five minutes? All right, then." Greg is from Ireland, he is sitting at a table in a café and makes up his song right then and there.

"Actually, I'm a composer and I have written a lullaby, it just doesn't have any words yet. Make them up right now? Wait a wee bit, I'll write them and then sing it to you."

Nordin is a swarthy Parisian guy who is afraid a little, because he thinks my intentions are not entirely pure.

"You want me to climb down under the bridge? To sing a song, right now? Are you crazy?"

Brigit is from Switzerland and researches the properties of crystals.

"My childhood passed in the wartime, my mother was very ill, so she never sang to me. I have no children of my own, and I know a single line of a lullaby. May I just sing 'la-la-la'?"

Sara sings in Hungarian, although she has been living in London for a long time.

"I will sing to you a long song about birds that are on their way home. I always used to sing this song to my son at bedtime, but then he got older and asked me not to sing it ever again, because it is too sad."

Anton's parents are from Indonesia. He teaches philosophy, and the night he sang me his lullaby his father died.

"My parents used to help me to sleep simply by stroking my hair, and I used to do the same with my children. But I can sing you a song. It's not too quiet, is it?" Ed is from Holland, and all his credit cards were recently devoured by a cash point ATM. He smiles as he sings.

"We really only have one lullaby, and we don't usually sing it."

Jean Paul is with a girl, he agrees to sing but the girl says she wants to go. "Jean Paul, Jean Paul," she cries, pulls an angry face and turns to leave. The guy stands up, apologises and runs after her.

Sam is an owner of a launderette, it is late and he is tired; Javier has come to Paris to study; Stephanie and Magdalene are from Germany...

Different people on Parisian bridges, on the streets and in the parks sing me their lullabies, countering the aggression of the city's wakefulness with gentleness and peace. I listen, bring home the things I have heard, put them under my pillow and try to fall asleep, because I want to wake up so much. To tell these nights like fairy - tales.

Krista Burāne

On veut d'éteindre la lumière
peut succomber à son sommeil
Mais les jours sont tous en colère
Dans leur placard treuvent-ils
le ballon qu'on aime
la vapeur qu'on bat
sont larmes des fers et des
Pon Venus la lutte
Un chef est connu
S'explique oul mieux
Tout de flume!

Jean Claude

17.11.06

stepani

German Klabay für Kruz

Schlaf Kindlein schlaf,
da Vater hat die Schlaf,
die Mutter schlufft; Bäumelein
es fällt herab ein Trauerelein,
schlaf Kindlein schlaf

Schlaf Kindlein schlaf ... ???
die Sterne sind die Sämmerelein
der Mond da ist der Hirte fein
...
schlaf Kindlein schlaf

Schlaf Kindlein schlaf
Ich schreie die geht ein Schlaf
~~das soll sein~~
mit einem goldenen Schellelein
das soll sein Spielgelette sein
Schlaf Kindlein schlaf.

Rimands Ceplis

Global Nomadism

(Musings on Krista Burāne and globalisation — or, an almost - essay that breaks in two)

In Gabriel García Márquez's *Love in the Time of Cholera* there is an episode in which the newly qualified doctor Urbino states that everybody turns greenish in Paris. It would appear Krista has escaped this irradiation, as the photographs taken in Paris have only made her skin translucent as paraffin. I had not noticed it before.

As you read, or do laundry, or eat, or wait, or smile, or struggle to fall asleep, or perform any number of other familiar activities, just two things can happen — either life or art. Even if the difference between them is not readily discernible. This exact lack of difference is where I have always seen Krista's ability and daring. Whatever the format — be it poetry, prose or photography, Krista confirms the happening of existence and art, so rarely noticeable in everyday life. Although alienation as a contemporary phenomenon can be experienced in a tiny country village just as much as in a big city, Krista's concept speaks to me because of the intent, noticeable in its execution, of addressing the global nomad. For when a person, unable to fall asleep at home, takes to the Parisian streets, he or she is either looking for help, or looking to offer help to someone else. In her photographs Krista uses personages who have been forced, or have chosen, to live outside their native country. The ideas of belonging, place of birth, native country and language in Krista's interpretation become just terms that in contemporary practice are worn like clothing. Whatever the nationality, the modern man is destined for exile and nomadism.

Krista's photographs can be viewed not just at the previously considered national or intimate level, but also in a much wider context. After all, a form of

artistic existence comparable to nomadism existed even before the early attempts at globalisation, usually associated with the first successful global circumnavigations of 1519 — 1521. People who created art mostly travelled from one country to another, responding to job offers from the rulers of these lands, or asking them for work. Musicians, artists — those whose activities were not directly related to language as a means of communication — were the embodiment of globalised art, within their contemporary reference frame of geographical knowledge and understanding, of course. The perception of art as a medium of national individuality could be born only after the era of national revolutions, when art and its bearers became more attached to particular places and national communities. In fact, that was the moment of the definitive change in the status of art — from a phenomenon available only to a small, aristocratic, elitist group of people professional art became a generally used medium, which rapidly started to address a much larger audience.

The potentially unlimited dissemination of culture unavoidably encourages its infinite rejuvenescence and diversification; that is, instead of homogenisation and hybridisation, an increasingly unfathomable spectrum of variations is being created. With growing global - scale cooperation and contacts come ever stronger attempts at manifestation and display of national and especially ethnic consciousness. Culture becomes global and is affected by progressively more complex community formations. That is to say, a technology - induced radical shift in the category of time is undeniable, but the demands voiced by the net society — the need for exponent increase of the principle of more, better, faster — can only be appeased by yet more precise and innovative solutions. Globalisation does not presume the strengthening of a uniform model, a paradigm; instead, it prescribes development of cooperation and mutual relations.

That is how I read Krista's *Tales of Insomnia*.